

Підготовка майбутніх учителів до реалізації інтегрованого підходу в освітній галузі

лінгводидактичного спрямування, наприклад: 1. Проаналізуйте спільне і відмінне у змісті навчання шкільного й вишівського курсу синтаксису простого речення за чинними програмами та підручниками. 2. Проаналізуйте систему вправ чинних шкільних підручників із розділу «Просте речення» з погляду її компетентнісного спрямування. 3. Виконайте вправи розділу «Просте речення», подані у чинних підручниках з української мови для 8 класу. 4. Доберіть власні вправи і завдання для уроків із синтаксису простого речення. Обгрунтуйте, під час вивчення якої теми та на якому уроці можна використовувати авторський дидактичний матеріал.

У підготовці майбутнього вчителя української мови та літератури має місце ще один елемент міждисциплінарної інтеграції — навчання синтаксису простого речення із залученням інформаційної бази дисциплін літературознавчого циклу. Зокрема текстовий матеріал античної літератури, усної народної творчості, української літератури різних періодів, зарубіжної літератури може служити активним дидактичним матеріалом для різнобічного засвоєння основ синтаксису простого речення. На наш погляд, систематична робота у напрямі інтеграції провідних дисциплін є ефективним шляхом формування фахової компетентності як системного явища, зокрема формування граматичної (синтаксичної, морфологічної), методичної компетентності як її необхідних складових.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНА ЇХ САМОРЕАЛІЗАЦІЯ

Жизномірська О.Я.

Тернопільський обласний комунальний інститут
післядипломної педагогічної освіти

E-mail: o.ya.oksana@ukr.net

В умовах сьогодення та інформаційно-технічного прогресу, особистість, котра обрала педагогічну «стежину» змушена швидко адаптуватися, оволодівати новими педагогічними

Підготовка майбутніх учителів до реалізації інтегрованого підходу в освітній галузі

техніками, технологіями, методиками, презентувати професійні компетенції, бути конкурентоздатною, проявляти гнучкість у нелінійному мисленні, конструктивно примати рішення, мобільно реагувати на освітні інновації. У компетентній формулі Нової української школи провідне місце відводиться педагогу нової формації, що перебуває в авангарді суспільних та освітніх перетворень, умотивованому, компетентному, кваліфікованому, який має академічну свободу й розвивається професійно впродовж усього життя, самостійно й творчо здобуває інформацію, організовує дитиноцентрований процес із максимальним наближенням навчання й виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей, можливостей, потреб, запитів, настанов і життєвих планів [3, с. 16].

У педагогічному форматі, вчитель нового спрямування повинен уміти організовувати компетентнісне навчання, забезпечувати інтегрованість змісту (внутрішньопредметної та міжпредметної) на основі ключових компетентностей, вірніше зміст освіти наблизити до сенситивних періодів навчання дитини, особливостей сприймання нової інформації тощо [5].

З точки зору М. Скрипник, найголовнішим джерелом змін задля реалізації ідей Нової української школи є розвиток суб'єктності педагогів :

по-перше, професійна діяльність педагогів – це пізнання діалектики взаємодії суб'єктів освітнього процесу, протилежних за своїми індивідуальними властивостями та соціальними характеристиками;

по-друге, діалектика професійної діяльності вчителя ґрунтується не лише на знанні етапів становлення суб'єктності («Я хочу сам», «Я можу сам», «Я дію сам», «Я реалізую себе через діяльність для інших»), а спрямовує суб'єктний вектор для творення нових реалій в освітній діяльності та способах професійних дій;

по-третє, розвиток суб'єктності педагога визначає головну домінанту змін Нової української школи: особистість – вибір – свобода.

Цю концептуальну тріаду, на думку сучасної дослідниці, можна розглядати як маркер суб'єктності. Ситуація вибору в

Підготовка майбутніх учителів до реалізації інтегрованого підходу в освітній галузі

освітньому процесі створює умови для усвідомлення педагогічними працівниками особистісної ідентичності, яку автор розуміє: як індивідуальність — свідоме відчуття власної унікальності та власного окремого існування; тотожність і цілісність — відчуття внутрішньої тотожності, безперервності між тим, якою особистість була в минулому та якою має стати в майбутньому; єдність і синтез — відчуття внутрішньої гармонії та єдності; соціальна солідарність — відчуття внутрішньої солідарності з ідеалами суспільства й соціальної підгрупи, відчуття того, що власна ідентичність має сенс для професійної діяльності та що вона відповідає їх очікуванням і сприйняттю [5, с. 31].

Водночас у розумінні В. Левченко, професійна самореалізація педагога корелюється із його мобільністю. Так, сутність професійної мобільності педагога полягає у виокремленні трьох напрямів :

– особистісні риси (адаптивність, комунікативність, самостійність, пристосованість, цілеспрямованість, ціннісні орієнтації й установки, соціальна пам'ять, критичне мислення, здатність до самопізнання, саморозвитку, самоосвіти, соціальна рухливість);

– характеристики процесу діяльності (рефлексивність, креативність, проєктивність, прогнозування, цілепокладання, гнучкість, пластичність);

– динаміка процесів самовдосконалення фахівця (перетворення діяльності, навколишнього середовища, що вказує на інтегративний характер професійної мобільності);

Отже, професійна мобільність сучасного фахівця виступає важливою складовою частинкою системи його професійного розвитку та самовдосконалення [2, с. 44].

З нашої психологічної точки зору, вчитель початкової освіти повинен перебувати в творчому та інноваційному середовищі, вміти креативно співпрацювати з іншими учасниками освітнього процесу, прагнути переборювати власні труднощі та бути прикладом у подоланні невдач дітьми, чітко окреслювати свої перспективні плани, наміри, стратегії розвитку професійного життя, проявляти особистісні здібності до

Підготовка майбутніх учителів до реалізації інтегрованого підходу в освітній галузі

побудови власної концепції успіху тощо.

Поряд з цим, І. Сергєєва зазначає про необхідність застосування педагогом інноваційних технік в освітньому процесі, які позитивно впливають на особистісне самовизначення та самореалізацію школяра. Так, інноваційна привабливість розкриває перспективні можливості для учнів, крізь призму: підвищення інтересу і позитивної мотивації учнів до навчання; активізації пізнавальної діяльності; розвитку мислення та творчих здібностей дитини; формування активної життєвої позиції в сучасному інформаційному просторі; оволодіння комунікативними навичками; умінь працювати в команді; прагнень висловлювати свою думку, відстоювати позицію; бажань проявляти позитивні якості, як наполегливість, самостійність, організованість, сміливість, активність тощо; створення позитивної атмосфери затишку, комфорту, конструктивної співпраці [4, с. 48].

Вважаємо, що на сучасному етапі розвитку освітньої системи та різних педагогічних інновацій, особистість учителя має змогу конструктивно проявляти свій потенціал у професійному вимірі, зокрема інноваційний. Так, інноваційний потенціал педагога — це сукупність соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, що проявляє готовність удосконалювати педагогічну діяльність, а також наявність внутрішніх засобів і методів, які забезпечують цю готовність [4, с. 50].

Таким чином, педагог нового формату має презентувати професійну компетентність, уміти конструктивно працювати у швидкозмінному соціумі, пропонувати власні продукти творчо-інтелектуальної діяльності, використовувати інноваційні підходи до вирішення освітніх проблем, уміти виходити за межі свого «проблемного» поля, бути не лише споживачем інформації, але й творцем оригінальних ідей та творчих пропозицій.

Література

1. *Вознюк Г. Ф.* Організаційно-методичні умови формування інноваційної культури сучасного педагога / Г. Ф. Вознюк, Н. Л. Мельнікова // Завуч. Усе для роботи. – 2017. – №7–8 (199–200), квітень. – С. 11–19.

**Підготовка майбутніх учителів до реалізації
інтегрованого підходу в освітній галузі**

---

2. Левченко В. Соціально-психологічні чинники формування професійної мобільності особистості педагога в ситуаціях змін / В. Левченко // Методист. – 2018. – № 2 (74), лютий. – С. 42–46.
3. Сидоренко В. Методична діяльність у суспільстві, яке навчається : виклики, проблеми, перспективи розвитку / В. Сидоренко // Методист. – 2018. – № 2 (74), лютий. – С. 14–19.
4. Сергеева І. Використання сучасних інноваційних технологій під час підготовки та проведення масових і виховних заходів / І. Сергеева // Завуч. Усе для роботи. – 2017. – № 23–24 (215–216) грудень. – С. 47–51.
5. Скрипник М. Модернізація вітчизняної освіти ХХІ ст. : проблема суб'єктності / М. Скрипник // Методист – 2018. – № 2 (74), лютий. – С. 28–33.

**ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ
ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Ковальчук І.С.

Житомирський державний технологічний університет
E-mail: kovalchuk_z77@ukr.net

В умовах сучасних соціально-економічних, політичних, правових та інших напрямках ХХІ ст. змінився зміст як військової, так і комунікативної діяльності офіцерських кадрів. Офіцерам доводиться діяти переважно в нестандартних ситуаціях, вирішувати складні і суперечливі професійні завдання [1, с. 78]. Розвиток ідей патріотизму, військової дружби, міцної військової дисципліни, підтримання високого рівня бойової готовності частин під час спільних військових навчань з представниками інших країн вимагають відповідної військово-професійної підготовки всіх майбутніх офіцерів.

Готовність випускників військового вузу до виконання посадових обов'язків по призначенню, динамічного реформування Збройних Сил України, передбачає сформованість